

Datum
2026-03-23
Diarienummer
KS-2026/310

Handläggare
Maria Sundblad
Maria.Sundblad@huddinge.se

Mottagare
Kommunstyrelsen

Svar på remiss från Utbildningsdepartementet – Skärpta villkor för friskolesektorn, ytterligare förslag

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

Yttrande enligt bilaga 1 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande, daterat den 23 mars 2026, överlämnas till Utbildningsdepartementet som Huddinge kommuns svar på remissen *Skärpta villkor för friskolesektorn – ytterligare förslag*.

Sammanfattning

Utbildningsdepartementet har den 16 februari 2026 skickat remissen *Skärpta villkor för friskolesektorn – ytterligare förslag (SOU 2025:123)* till Huddinge kommun för yttrande. Förslagen i detta betänkande är en fortsättning på förslagen som lämnades i delbetänkandet *Skärpta villkor för friskolesektorn (SOU 2025:37)*.

Ärendet har samberetts med barn- och utbildningsförvaltningen och gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen.

Samberedande förvaltningar välkomnar utredningens förslag som sammantaget bedöms bidra till bättre kvalitet, ökad transparens och en långsiktig stabilitet för förskole- och skolesektorn, där kommunerna i större utsträckning kan säkerställa en mer likvärdig tillgång till utbildning för barn och elever, oavsett skolform.

Samberedande förvaltningar är positiva till att villkoren för att bli godkänd som huvudman för förskola eller skola föreslås skäppas och förtydligas, att kommunerna föreslås få obligatorisk yttranderätt samt att genomföra en utförlig konsekvensutredning vid etablering av fristående skolor.

De skärpta villkoren kan leda till att vissa enskilda huvudmän väljer att avveckla sin verksamhet. Förslagen innebär också nya uppgifter för kommunen, som kan innebära ökade kostnader.

Datum
2026-03-23

Diarienummer
KS-2026/310

Beskrivning av ärendet

Utbildningsdepartementet har den 16 februari 2026 skickat remissen *Skärpta villkor för friskolesektorn – ytterligare förslag (SOU 2025:123)* till Huddinge kommun för yttrande (bilaga 2). Förslagen som utredningen lämnar i detta betänkande är en fortsättning på förslagen som lämnades i delbetänkandet *Skärpta villkor för friskolesektorn (SOU 2025:37)*. Huddinge kommun yttrade sig även den gången över utredningens förslag.

Ärendet har samberetts med barn- och utbildningsförvaltningen och gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen.

Utredningen i korthet

Syftet med utredningens förslag är att enskilda huvudmän som bedriver skola eller förskola ska ha rätt incitament till regelefterlevnad samt förmåga att bedriva en långsiktig och högkvalitativ verksamhet för barn och elever.

Förslagen gäller förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola.

De föreslagna lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2028.

Utredningens förslag:

- Villkor och förbud för aktörer med bristfälligt huvudmannaskap.
- Förslag om skärpning av villkoret att den enskilde ska ha förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen.
- Förslag som begränsar möjligheten att utöka bristfällig verksamhet genom förvärv.
- En ändamålsenlig process för godkännande som huvudman.
- Förslag om vad som ska framgå av beslut om godkännande.
- Förslag om förtydligande av innebörden av påtagliga negativa följder enligt 2 kap. 5 § femte stycket skollagen.
- Förslag om obligatoriska yttranden från lägeskommuner.

Förvaltningens synpunkter

Samberedande förvaltningar välkomnar utredningens förslag som sammantaget bedöms bidra till bättre kvalitet, ökad transparens och en långsiktig stabilitet för

Datum
2026-03-23

Diarienummer
KS-2026/310

förskole- och skolsektorn. Föreslagna ändringar förväntas bidra till en mer sund och förutsägbar skolmarknad där kommunerna i större utsträckning kan säkerställa och tillgodose en mer likvärdig tillgång till utbildning för barn och elever, oavsett skolform.

Samberedande förvaltningar är positiva till att villkoren för att bli godkänd som huvudman för förskola eller skola föreslås skärpas och förtydligas. Förslaget om ett förvärvsförbud välkomnas, där aktörer som uppvisar återkommande brister hindras från att expandera genom nyetablering eller förvärv. Det är även positivt att kommunerna föreslås få obligatorisk yttranderätt samt att genomföra en utförlig konsekvensutredning vid etablering av fristående skolor.

Det bör uppmärksammas att de skärpta villkoren kan leda till att vissa enskilda huvudmän väljer att avveckla sin verksamhet. Det här kan innebära att kommunen på kort tid behöver ta ansvar för nya elevgrupper, vilket riskerar att skapa tryck på den kommunala kapaciteten, särskilt när en friskola haft en inriktning som saknas i kommunens egen regi.

Samberedande förvaltningar konstaterar att kommunerna föreslås tilldelas nya uppgifter som medför ökade kostnader. Det finns en risk att kostnaderna för administrativa uppgifter och tillsyn inte fullt ut täcks in i statsbidraget.

Utredningen har inte i tillräckligt hög grad beaktat att olika skolformer skiljer sig åt och har olika utmaningar. För gymnasiets del lämnar i princip alla kommuner idag yttranden, för grundskolan görs bedömningar utifrån negativa påföljder men inom förskolan lämnas sällan yttranden om det inte rör tydliga negativa påföljder. Kommunerna behöver ges tillräckligt med tid för att förbereda och skapa en god organisation för de föreslagna förändringarna, särskilt för tillsyns- och tillståndsprövningen inom förskolan.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget till beslut innebär inga ekonomiska eller juridiska konsekvenser.

Camilla Broo
Kommundirektör

Anna Tengelin Skoog
Biträdande kommundirektör

Datum
2026-03-23

Diarienummer
KS-2026/310

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande KS, Svar på remiss från Utbildningsdepartementet - Skärpta villkor för friskolesektorn – ytterligare förslag (SOU 2025:123)

Bilaga 1. Huddinge kommuns yttrande

Bilaga 2. Remiss från Utbildningsdepartementet – Skärpta villkor för friskolesektorn – ytterligare förslag (SOU 2025:123)

Beslutet ska skickas till

Utbildningsdepartementet

Huddinge kommun
Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 Huddinge
Besök
Kommunalvägen 28
Tfn vxl: 08-535 300 00
huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se